

A' N A G Y
E R D É L Y O R S Z Á G I
S Z É P
N E M H E Z.

A lig haladtam volt annyira ezen Könyvnek fordításában, hogy reménységem lehetett el-végezéséhez; a' midőn már magamban Munkámnak ajánlását az Erdély Országi szép Nemhez tökéllettem, ugyan ez a' szándékom lelkesítette gyorsaságomat annyira a' mire mehettem; mert nem tudom mi vihetett volna erre-is, azon a' mély tiszteleten kívül, mellyet e' gyenge Munkámmal kedves Hazámnak leg-ékebb részéhez bizonyítani kívántam, 's neve alatt Világra botsátani mérészlek. Nem azért hogy szorgalmatosságomat érdemesnek itélném; sőt inkább jól esmérem gyengeségemet, 's a' szelid szép Nemnek-is azt a' Természetes nyájasságát (az hová a' Férjfiakkal született keménység nem ér, 's mellyen az élet boldogságára csak a' szép Nem kellemetessége uralkodik) bizonyos voltam abban, hogy hibáimnak bátorságosabb védelmét nem találok, mint a' szép

(a) Nem

Nem engedelmes tulajdonságát. Hányon nem köszönhetik minden Nap vigasztalásokat a' szép Nem hasznos érzékenységeinek?

Tökéletesen én-is el-hittem azt: hogy ezen tiszteletemnek záloga másoknál-is nyilván helyt talál, ha a' szép Nem tsak meg-szenvedni méltoztatik. A' mely mindenkor a' közönséges Tárfaságnak leg-nemesebb része. Történhetik, hogy ennek a' mit mások után erősitek ellenkezői léfznek, 's bővebben azok a' kik indulattyokban akadályt találván szerelmek méreggé változott, vagy azok a' kik az el-múlt Esztendő százhoz közelebb lévén, annak némely helytelen szokásában jobban részefedtek, 's az ujjabb vélekedéseknek tsak azért-is nem engednek, hogy őket meg-nem előzték.

Az elsőket el-mellőzem, mert tudom, hogy senki abban a' számban nem kíván lenni, ha egyszer nevét meg-értette. Az utolsókat meg-szenvedem idejekhez tartozó tisztelettel, ígéretet tévén, hogy ha a' kegyelem annyira nyújtja életemet; hogy kedves Hazámban az Ifjabbak között, az élet könnyebbítésére valamely igazságnak 's jónak esméretét láthatom, annak örvendezvén, gyarapodást kívánok. Hellyesebben
tart-

tarthatok attól, hogy a' Izzép Nem, melynek Izzámofabb Nemes tulajdonságai között nagy mértékben vagyon a' Izzemérmetesség, említett nevezetét hízeltkedésnek véli. Azért vagyon okom réája, hogy nállomnál fokkal értelmesebbeknek erősítése után, a' Izzép Nemnek érdemlett ditséretéről szoljak; sőt bátran el-mondjam, hogy méltó minden tizfteletünkre különös tulajdonságáért, és végre hogy fokakban tökélettebb nállunknál.

Nem szollok itt arról, hogy az első Afzfzonymak-is nevében mitsoda erő vagyon, jobban tudják azt mások, hogy Eva *eletet* Adám pedig *Földet* téfzen, nem állapodom meg azokon a' nevezetes Jegyzéseken mellyet erről a' Törvény tudok, a' Bóltsek, 's a' Sidok-is tettének. Fontofabb Tanukat lehet annál találni, mind a' szent Irásban, mind pedig a' Világi történet jegyzésekben.

Szerentsénkre nem vagyunk már azokban az homálllyos időkben, midőn a' hiba olyan fokáig győzedelmeskett az Atyáinkon. Azok a' helytelen tsalfa vélekedések, mellyekben voltanak fok dolgok felől, ofzlani kezdenek, 's a' Régiség mely mindenkor gyanus volt, 's gyakran rosz-

szul-is közlödött, nem tsalhat-meg ma annyira. Egy a' leg-régibb, 's közönségesebb bal itéletek között volt az, a' miképpen a' szép Nemről vélekedtenek, mely egyedül abból a' vak büszkeségből származott, hogy az első Embernek esetétől fogva a' többi fokkal előbb valoknak tartották magokat, 's gyámoltalan képzelődésére Nemeknek azt a' hatalmat tulajdonították, mellyel olyan fennyen szoktak lenni, 's mely miatt kérdésben kell hozni a' két Nem egyenlőségét, mert különben hibás volna a' kételkedés-is iránta, 's a' melytől indittatván Teremtőjek ellen-is támodtanak.

Valosággal tsak attól fogva-is kezdete az Ember a' Feleségén azt az kegyetlen uralkodást, miolta a' Törvényt által hágtá. Akkor tellyefedett-bé az Istennek-is jövendölése, a' mit Évának mondott, hogy az Ember birtoka alá vettetik, mivel vétkezett. A' Napkeleti nyelveket magyarázó Tudosok azt állittyák, hogy az a' szó *Tésuka*, mellyen *hatalmat* értettek másfok, a' sz. Irásban, valójában nem annyit téfzen, hanem kívánságot vagy hajlandóságot, és így az egyenesebb értelem szerint az az Ige melyben a' Férjfi, és az Afzfzony egymáshoz valo kötelességről szo

vagyon, azt teszi: *a' Férjfinak pedig kívánsága lesz az Afzszonyhoz*, és nem hatalma. Igaz hogy terhes jövődőlés volt az az Afzszonynak, de az Istennek soha sem volt egyenes parantsolatya, a' mint foka az emberek között állittya. Mert mivel Ádám éppen úgy vétkezett mint Éva, 's egyiknek a' maradéka úgy érdemlette a' büntetést szintén mint a' másiknak, nem lehet azt vélni, hogy az ember bűnének jutalmául az Isten tellyes hatalmat adott volna néki leg-nemesebb teremtésén, inkább lehet hát azt hinni, a' miben számos nevezetes szent Irás Magyarázók meg-egyeznek, hogy az Isten az általtak előre jelentette az Afzszonnak, az ember Természetének rendetlenségét, mely az eset után a' büszkeségen épült, hogy az Afzszonyon igazságtalanul uralkodni kíván, holott csak a' Barmokon lenne az a' hatalma. Es így az Isten az által nem határozta-meg, hogy az Afzszony a' Férjfi-val egyenlő ne lenne, hanem tsupán az ember igazságtalan büszkeségéről tett jövődőlést.

Valójában ha az a' Hatalom az Isten rendeléséből állott volna fel, kétség kívül szabados, és közönséges lenne, de nem szabados, mert az Afzszony akarattyába
vagyon.

vagyon, hogy azt a' Férjet a' ki őtet ké-
ri válafszja vagy meg-veffe. Ha pedig a'
véle való életre ígérkezik-is maga saját
szabadságából tselekszi, mert az erőszak
mellyet véle ebben a' dologban tésznek,
a' leg-nevezetesebb Vétek. A' leg Bőltsebb
Törvény szerzők a' kik a' dolgokkát tu-
lajdonos igazságok szerint ítélték, az Asz-
szonyt e' Törvényhez mindenekben egyen-
lővé tették, a' nélkül hogy, a' Férjfinak
valamint a' Felesége felett engedtenek vol-
na, a' mint Hollandiában-is az hol még
a' köz Parasztot is keménnyen meg-büntet-
tik ha a' Feleségét rongálja, noha vétett
légyen, mert senki maga Birája azon nem
lehet, akin Törvényes ereje nintsen.

De az embernek ez a' képzelt hatal-
ma nem kevesebbé szabados, mint közön-
séges; mert nem függ-e a' szokástól, a' kü-
lömböző rendtartástól, minden Nemzetek-
nek az Igazgatásnak változásától? kitsoda
nem tudja a' sok Példákból, a' Történet
jegyzésekből, hogy az Aszszonyok ditső-
ségesen uralkodtanak, bőltességekkel, bá-
torságokkal nevezetessé lettenek? melyből
azt lehet ki-hozni, hogy az az uralkodás
mellyel ez emberek felették érdemeket
nevelni akarják, inkább kegyetlenségeknek
jele mintsem elébb valóságoknak.

De

De ha sok Aszszonyok vagynak-is a' kik szolgálóképpen vífeltetnek olyan Férjekhez a' kik erejekkel víszsza élnek, 's a' szabott Törvényt rószra magyarázzák, abból még sem következik, hogy a' Férjfiak hatalma közönséges légyen rajtok, mert nintsenek-é olyan Férjfiak-is, a' kik a' szép Nemnek engedelmeskednek? nintsenek-é többen a' kik szolgálnak mint a' kik parantsolnak, nem számlálom ide azokat, a' kiknek szépségekben áll hatalmok szíretőjeken, mert nintsen olyan balgatag ember, a' ki az Aszszonyoknak ezen erejeket tagadja. A' midőn egy szépnek lábainál szíretője sohajtozik, 's félve téfzen vallást indulattyárol, kitsoda kérddheti azt hogy mellyiknek vagyon közüllők nagyobb igazsága az Uralkodásta?

Ditsekedhetik ugyan a' Férjfi Nem sok nevezetes Vitézségével de ha szokásban nintsen-is, hogy a' szép Nem gyakrabban híresedhefsék ahoz hasonlo vífelt dolgokal, mindazonáltal nem gondolkozik alatonabban, melynek ezer alkalmatosságban bizonyos jelét adták, 's halhatatlanná tették magokat sok olyan tselekedetekkel, melyből bővségefen meg-tettzik, hogy nintsen olyan Nemes indulat melyre alkalmasok ne lennének.

Szük-

Szükségtelennek állítom itt a' nevezetes Afzszonyoknak számtalan fok ditséretes tsuda tételeket elő hozni, mert tudja azt minden, a' kinek tsak egy kevés esméretsége vagyon-is a' Történetek jegyzésében, 's annyival-is inkább hogy most-is mindennapi példáink vagynak nagy érdemeikről. Nem ontottanak ugyan annyi vért, mint a' Férjfiak, de több fene sziveket szeliditettnek meg. Nem kissebbedik továbbra a' Vitézség, ha az erőnek eleiben téfzfzük a' szépséget, mely a' szép Nem ajándéka, és fellyül mulja a' büszke mérészséget a' Férjfiak ditsősségét. A' szépség az a' néma erő, mely ha tsak megjelenik győzedelmeskedik, a' sziveket leldulja el-foglalja; a' szép Nem birtokába vagyon, 's a' mi a' Vitézeket meg-hodolja nem elébb való-é nálloknál?

Örömöknek tartják a' leg-nagyobb Emberek-is hatalmuk alatt lenni. A' nekik tetszeni igyekező szándék nagy tselekedetekre idézi őket. Egy szerelem nélkül való ember könnyen el-felejt fok szép minéműségeket, a' mellyek hasznára szolgálnának, 's a' Világban érdemessé tennék.

Hogy továbbá elébbeni szavamnak igazságát meg-állítsam, nem léfzen szükségem
az

az iskolások okoskodásoknak módjára, mely inkább tsupán léhas szókbol szokott állani, meg-elégzem annak rövid említésével, a' mit a' Történet jegyzésben láttam; melyből meg-tettzik, hogy minden időben találtattak olyan igaz Emberek, a' kik mindén hízelkedés, és jutalom reménysége nélkül, nem tekintvén egyébre a' valószínűságnál az Aszszonyoknak érdemekhez szabott ditséreteket meg-adó, s tselekedeteiket színlés nélkül fel-jegyezték.

A' Machabécsék Annyoknak áldozat-tyát nem lehet-e egy mértékben tenni Abraháméval? Judithnak ditsőséges tselekedete az Isten Népének a' félelemtől való szabaddulásaért, hogy Holofernesnek Táborá közepében fejét vette, hasonlo a' Dávidéhoz.

Thomirisnak a' Scithák Királynéjának bátorsága az Hadakozás mesterségében való elméssége fellyül haladta Czirusnak, az egész Napkelet, és Ásia Királynának vakmerőségét, a' kinek két száz Ezer emberről álló Hadi seregét maga Országának védelmezésére mind kardra hányatta, úgy hogy senki hírt vinni se maradott, magának pedig Czirusnak fejét vétetvén, egy vérrel teli Tömlőben tétette, azt mondván elégedjél-meg avar, a' mit örökké szomjuhoztál.

A' La-

A' Lacédémonbéli Archidámia több tár-
saival fegyveresen ment panaszra a' Tanáts-
hoz, hogy őket Hazájoknak igen veszedel-
mes állapottyában Créta szigetében akar-
ták a' Férjfiak küldeni a' Veszély elől, és
hogy őket elégteleneknek tartották arra,
hogy Hazájok romlásán jelen légyenek,
azért meg-maradván egész éjjel dolgozta-
nak a' Sántzon, melyből az ellenséget visz-
szá-is verték. Ki ki tudja, hogy Cléopá-
trának ditsősége nem alább való a' Marcus
Antoniusénál. Lucretiának volt annyi mé-
réfzsége halálakor, mint Cátonak.

Paulina a' Seneca felesége volt olyan
bátor halálában mint az a' nagy Bölts. A'
Scitháknál, és a' Trátziabélieknél az Afz-
szonyok-is együtt a' Férjfiakkal békesség-
ről, és Hadakozásról végeztenek. Egy szó-
val nintsen olyan Méltóság hivatal, és Tisz-
tesség melyben ne részefedtenek volna, a'
mikor az Igazságot jobban ki-szolgáltatták,
és a' hízelkedélt nem ésmérték, nintsen
azért okok az embereknek, azt állítani hogy;
azok a' minémüségek tsak őket illetik,
mert meg-adták azt a' szép Nemnek Gö-
rög, Olosz, és Frantzia Országokban ré-
gentén szintén ugy mint a' leg-mefszzebb
való Tartományokban.

Ha egy részről Jupitert, Mársot, Herkulest említik, kiket a' Pogányok mint Isteneket imádtanak, voltak Juno, Diánna, Minerva, és több más Isten Afzszonyok, is, a' kiket azokkal egyenlőül tiszteltének.

A' Klastromokban mulatozó számos Szüzeknek tiszta kegyességeket lehet annyira betsülni, mint a' Szerzetesekét, a' millyenek voltanak a' régi Vestalis Szüzek-is. Sőt győzedelmesebbeknek tartom én az említett Szüzeket az emberi indulatokon, mint a' Szerzeteseket, mert ezeket arra az életre birhattya természetes hidegségek, a' fáratságos Világi életnek unalma, az elő menetelekben való kétség, 's több e' féle gondolatok, gyakorta hamarabb okozzák a' magános életre való vágyodást, mint a' merő jó erkölts. De ezek a' Szüzek fel-áldozzák tiszta életeknek szépségeket, (melynek fokban fájdalommal ismértük érdemét 's erejét) multságokat, gyönyörűségeket, mindeneknek tiszteletét, a' mit bátran ígérhettenek volna magoknak a' Világban, szánt szándékkal szüntelen való fanyargatással fel-tserélik, nem mondhattuk-e lát őket valósággal erősfeeknek?

A' Profétálásnak ajándéka köz volt az Afzszonyokkal a' hogy a' szent Írás bizonyította,

nyitnya, sőt Papi Hivatalt-is követtenek
szükségben mint az Ó Testamentomban-is
Zibera a' Moyfes Annya. Diotimát bátran
lehet egyenlőnek mondani Sócratesfel,
Théánát Pithagorásfal, Aspásiát Periclesfel.
Homerus meg-érdemlette hogy Ofzlopot
emeljenek nékie, de nem érte-é el azt Té-
lésia-is a' Venus Templomába szép ver-
seinek szerzésével. Az Afzszonyok ura-
kodtanak, hadakoztanak, győzedelmesked-
tenek mint szintén a' Férjfiak. Az Afzszo-
nyok nem voltak-é mint a' Nagy Sán-
dorok, mert ha lehet a' Macedoniai Ki-
rályt tsudálni hogy a' Caucafon által ha-
tott, álmélkodni kell Clélián, hogy a' Ti-
berifen által ufzott.

A' Scitháknak a' Magyarok ditsősé-
ges Eleiknek nem kevesebbé nevedett
hírek az Afzszonyai által, mert ha a' Férj-
fiak, a' Párthufok, és Bactriánufak Biro-
dalmát szerzették. Az Afzszonyok az Ama-
zonok Országát. Ugy hogy ha a' két Nem-
nek nevezetes vívelt dolgait valaki egy
fontban téfzi bejos meg-ítelni, hogy mel-
lyik érdemli-meg az elsőséget.

Orithia Királynéjok a' kit az egész
Világ tsudált nem tsak böltsességében 's
az Hadakozásnak mesterségében, hanem
azért-

azért-is hogy egész életében szüzességét meg-tartotta, annyira vitte, és olyan rettentővé tette nagy neveket az Amazonoknak hogy Eurikés Király, a' kinek Herkules tizenkét nevezetes tselekedettel tartozott, ugy vélekedett, hogy tölle egy tellyes lehetetlen dolgot kíván ha azt parantsolja néki, hogy az Amozonok Királynéjának fegyverét hozza-el, melyhez tsak Tolvaj modjára-is jutott. Orithia után uralkodott Penthéfilia, a' ki-is Troja Városának a' Görögök ellen segítségére ment, Achilles által az Hadban ditsőségesen elveszett, kiről Virgilius Verseiben szépen emlékezik.

Az okosságban, és a' Bóltssességben-is egyenlők az Aszszonyok a' Férjfiakkal, Semiramis Férjének Ninusnak halála után negyven egész Elztendeig igazgatta Országát, tsudára méltó észszel.

Elég lenne valójában az Aszszonyok magasztalására azt meg-mutatni, hogy az okosság különös ajándékok, a' mely tulajdonságot a' Bóltsek a' jo Erköltts Vezérének nevezik. Ugyan az okosság tette Opis Isten Aszszonyt az Istenek számában. Emiliát pedig a' Scipio Feleségét, nem különben Plotinát a' Trájánusét, és az

Osíro-

Östrogottufok Amalafanta nevű Királyné-
ját halhatatlanokká.

A' sz. Irás példaul téfzi ki Déborát,
a' ki az Izraeliták fiait meg-ítélte, Hadi
feregeket vezérelvén Nemzetének ellensé-
gét diadalmason meg-verte, mely-is hoz-
za foghatatlan Böltseségnek, igazságnak,
és erőnek meg-egyesülése, méltán meg-
érdemli e' szerint a' szép Nem az erős
nevezetet.

Vétenék ha el-halगतnám Ešternek az
Asvérus Király Feleségének emlékezetes
nevét, a' ki életét szerentséltette Nemze-
tének mentségére, mely egy hízeltkedő em-
ber büfzkeségének szintén fel-áldoztatott.
Nem felejténém itt el Cásándráról emlé-
kezni, ha már egy Barátom ékes Tolmá-
tsoláfa ujjonon Hazánkban Történeteit ol-
lyan nevezetessé nem tette volna, hogy
a' Tárfaságokban emlékezetét, a' Barátom
fáradozásának érdemlett dicséretével gyá-
korta gyönyörűséggel hallom. Méltó meg-
gondolni a' Világ Teremtésének tsúdála-
tos rendét, az Isten az alattsonobbakon
kezdi-el Teremtését. Minekutánna semmi-
ből mindenható szavára a' Mennyet, és a'
Földet alkotta volna, minden lelketlen, és
oktalan állotokat teremt elébb, 's az em-
bert

bert Urokká téfzi. Azután adta néki az Afzszonyt melléje, hogy véle együtt része fe legyen az életnek.

Meg-lehet azt-is jegyezni, hogy a' Világnak három fővebb része az Afzszonyokrol veszi nevezetét. Agénor Léányáról neveztetik Europa, Epafesnek Léányáról, Afrika, Ásia Nimfáról, Ásia, egyedül a' sivatag, és minden elmésségnek igazságnak édességétől meg-fosztatott Amerika veszi nevét egy emberről, 's azt-is Afzszony képében szokták festeni.

Nem halgatom-el még egy Athénás-béli Afzszonynak álhatatosságát, akkor midőn Baráttjainak titkokat ki-akarták belőlle venni, azoknak tsudájára elő hozom a' kik a' szép Nemet az ellenkező gyengeséggel vádolják, az ehez hasonló szántalan példákat meg-nem gondolván: az említett Afzszony minekutánna minden kizáfokat semmit meg nem valva lihetetlen keménységgel ki-állott volna, a' nyelvét fogaival magának ki-harapta, 's kegyetlen kinzójának, (a' ki azt akarta tudni a' mit ő meg-nem vallott) a' szeme közé pökte, 's magát jövendőre-is elégtelenné tette, a' titok ki-nyilatkoztatására.

Nem

Nem előzték meg a' Férjfiak a' Mesterségekben-is az Afzszonyokat, az Athénásbéli Olympiánál, az Orvoslásról nem itt jobban Hipocrates. Az Romai Iffju Lafa a' kép Irásban meg-haladta az hires Apellest. Senki jobban Safonál meg-nem érdemlette a' Borostyán koszorút a' Vers szerzők közzül.

Fájlalom, hogy az ehez hasonlo számofabb nevezetes példákat, mind elő nem hozhatom, melyből világos az, hogy a' leg-régibb időktől fogva egész mostanig a' szép Nem meg-külömböztette magát a' leg-mélyebb Tudományokban, a' leg-Bőltsebb Emberek nyereségeknak tartották vélek tudosan tanátskozni Görög Országban, szintén ugy mint Romában, sőt még a' Szentek-is, a' Keresztyén Pátriárkák, a' kik a' föld kerektségét értelmekkel világosították, nem vetették meg azt a' Tudományt, melyet a' szép Nemnél találtak. Szent Hieronimusnak leg-nagyobb szövetisége az Afzszonyokkal volt, azokhoz irta leg-több Leveleit.

Minden Nemzetnek Története jegyzésében fel-lehet találni, hogy a' szép Nem olyan minéműséggel ruháztatott fel, hogy még fellyül-is mulhatták a' Férjfi Nemet,

tsak

tsak a' kevés szoktatástól vagyon, hogy a' nagyobb dolgokban böltsességeknek gyakrabban nyomát nem látták. Nem helytelen-é hát az a' közönséges vélekedés, a' mely szerint a' szép Nemnek, tsak az Háznak belső szorgalmatosságában kellene foglalatoskodni. De sőt inkább káros a' szép Nemben az elő-menetelnek leg-egyenesebb uttyát el-rekeszteni, mert el-lehet azt mondani, hogy a' Tudományok minden Mesterségekben, az elmésebb találmányok-is a' szép Nem keze alatt gyalulodnak meg. Ne liessen senki az itélettel ezen vélekedésemről míg elő példával meg nem bizonyítom. Nem igaz-é hogy a' mely Országokban szabadofabb a' szép Nemnek Természettel eleven, kellemetes Társalkodása, 's jobban gyakorolják az olvasást, ott valósággal az egész Nemzet-is elmésebb 's alkalmatosabb, mindenekben? Tsudálja ma az egész Világ Frantzia Országot, onnat költsönözi az értelmet az hol a' szép Nemet érdeme szerint tisztelik addig, míg az egész Világ iszonyodik a' Török birodalmától, az hol az Afzszonyokat zárva tartják, 's álmélkodik minden erejét tekintvén mostani veszedelmén.

Egy a' leg-értelmesebb Tanító Mesterek keze alól ki-költ Ifju-is addig töké-

(b)

letes.

letességre nem mehet, valamig a' szép Nem-mel valo Tárfalkodása, tulajdonságainak az izit, savát meg-nem adja.

De vélszem észre magamat, hogy noha szárad részét-is elő nem hoztam annak a' mi szép Német eléggé nem ditsőitheti, ugyan tsak vélekedéseim's az említett példák bővsége bizonságim lehetnek, hogy a' szép Nemnek Levelem elein fel-tett nevezetével nem hizelkedtem. A' mit pedig öszve fűzött hitető ékesség nélkül valo beszédeimmal el-nem érhettem, a' most élő szép Nem tündöklő érdemeire bizom, tudván azt, hogy ha a' leg-gyorsabb elméjű iro szándékozik annak emlékezetét a' jövőendőbélieknek által adni, egyedül, tsak álmélkodásának nyomát fogják látni a' Maradékok.

Senki nem állittya tudom szertelenségnek ezen mondásomat, ha a' most valójában tsudára méltó böltsességgel uralkodo Afzszony Magyar Királynak harminthet Efstendőtől fogva *kegyelmes*, és *igaz* kormányozásának folytán elmélkedik, melyik Felség alatt nyugodott a' két Nemes Magyar Haza az édes Békességnek kebelében annyit mint ennek a' Felségnek? a' ki mindjárt Uralkodása kezdetén számos ellenségein, azok miatt fuljos viszontagsá-
gain

gain, képzelhetetlen bátorsággal erőt vévén, ditső Neme érdemeinek el-fogyhatatlan szövétnekévé lett. Vétkezném vélle ha mégis ezen túl bátorkodnám valamit a' szép Nem magasztalására fényesen világoló tulajdonságainak erősítésére közönségesen előhozni, hanem örökös mélyly tisztelettel halgatásban tsudálom.

Különösön pedig kedves Hazám szép Nemének hiv tiszteletére félelmes aláza-tossággal ajánlom fogyatozással tellyes foglalatosságot. Gyakran üres Óráim között magánosságomban, kivált a' Télnek hofzfas unalmas estvéin fovárgottam a' leg-édefebb idő töltélt hogy kedves Hazám szép Neme nyájas, és tisztes, tárfalkodásának szemlélője lehessek, melynek magam (azért hogy mihelyt Oskolámat el-végeztem külső Országon egy-néhány Esztendőket töltöttem) kevesebbé lehetek ugyan bizonsága mint mások; de hogy megtéréfemmel némely izben az a' szereztsém lehetett, 's annak bővebb gyakorlásától, sorfom 's hivatalom ujra el-rekesztett, ohajtásom tellyesfedésének fogyatozását avagy tsak e' tsekély foglalatossággal enyhitettem. E' közben hogy szavamhoz gyanu ne férjen, nem felejtsem-el meg-mondani, hogy a' mit fellyebb kedves Hazám

(b) 2 szép

szép Nemének kellemetes tulajdonságáról szollottam jobb részént az Idegenek erősítésekbeől értettem, a' kik az Erdélyi szép Nemről ditséreteken fogyhatatlan tisztelettel emlékeznek; mely nem kitsin magasztaláfa egy Hazának midőn a' benne mulatozo Idegenek szülöttek földjére valo természetes vágyodásokat felejlhetik.)

A' mellett hogy méltatlan szorgalmatossággommal Hazám szép Neméhez, mély, és hiv tiszteletemnek jelét adjam, volt olyan 'végem-is e' Könyvnek fordításában, hogy a' midőn látom több Hazám Fiainak született nyelvünknek mívelésében fűkeres fáradozókat, és tudom hogy vélek nem érek, szaporítani kívántam ugyan tsak a' Magyar Munkáknak számát, azért hogy valamiképpen egy szép kép körül homályos, és árnyékos feltésnek kell tenni, hogy annál jobban ki-tetsék belölle a' Mesterség, gondoltam hogy az én munkám-is annyiban hasznos lesz, hogy a' mostani, és a' jövendőbeli Magyar Íróknak érde-me az én gyengeségem mellett jobban fog tündökölni. Kedves Nemzetem nyelvének jobbitásához adván azért en-is annyit a' mit mondék. Kinek ajánlhattam volna helyesebben vékony segítségemet mint annak a' Nemnek, a' melynek egyedül közfön-

het-

hettyük mindnyájon Magyarokúl a' mit született nyelvünkből tudunk, annak az édes Nemnek mely még tsetsemő korunkban sok nyughatatlansággal viszen annyira, hogy leg első értelmes szavunkal-is fededelmeket kiáltsuk.

De minthogy a' Comens fíralminak gyenge tolmátsolása nintsen olyan ékes-séggel, hogy a' szép Nem abban érdemelt mulattságát, 's tiszteletét fel-találja, szokott engedelmességének gyakorlására ujjabban alkalmatosságot szolgáltat a' Nagy Erdély Országí szép Nemnek örökös alá-zatos tisztelője

a' FORDITO.

Szükségesnek állítom emliteni hogy ezen Munkátskát ez előtt 15 Elztendökkal írván ha valahogy az akkori némely vélekedésimet minden réizben helyben nem hagyhatnám az idő telése lesz az oka, mely változás mindenekkel köz lehet.

Elöl-